

Centralna banka
BOSNE I HERCEGOVINE
Централна банка
БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

СЕДМИЧНИ ПРЕГЛЕД КРЕТАЊА НА ГЛОБАЛНИМ ФИНАНСИЈСКИМ ТРЖИШТИМА

01.05.2023. – 05.05.2023

ОДЈЕЉЕЊЕ ЗА БАНКАРСТВО, СЛУЖБА FRONT OFFICE

Сарајево, 08.05.2023. године

СЕДМИЧНИ ПРЕГЛЕД КРЕТАЊА НА ГЛОБАЛНИМ ФИНАНСИЈСКИМ ТРЖИШТИМА 01.05.2023. – 05.05.2023.

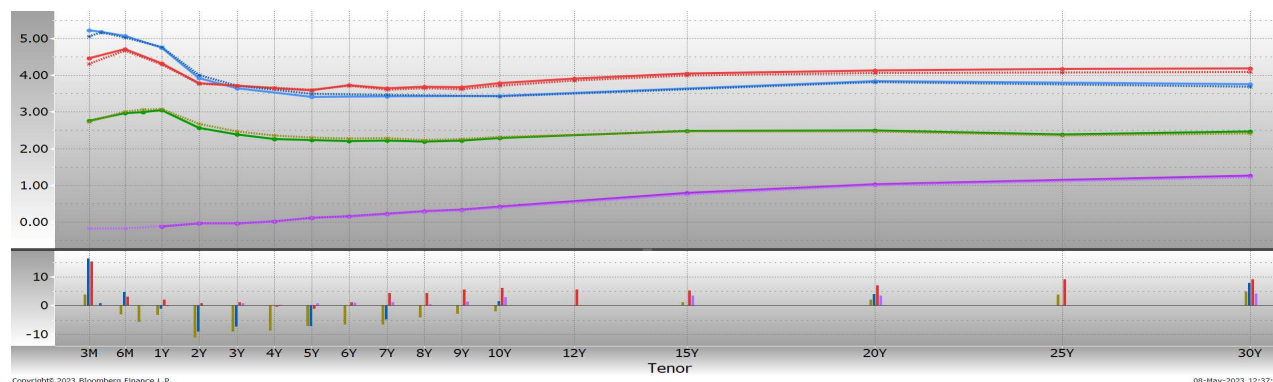
Табела 1: Приказ кретања приноса на државне обвезнице

Приноси	Еврозона		САД		Велика Британија		Јапан	
	28.4.23	5.5.23	28.4.23	5.5.23	28.4.23	5.5.23	28.4.23	5.5.23
2 године	2.69	2.57	4.01	3.91	3.79	3.79	-0.04	-0.04
5 година	2.31	2.23	3.48	3.41	3.61	3.59	0.11	0.12
10 година	2.31	2.29	3.42	3.44	3.72	3.78	0.39	0.42

Табела 2: Приказ кретања приноса на њемачке Vubillove

Доспијеће	Приноси	
	28.4.23	5.5.23
3 мјесеца	2.753	2.802
6 мјесеци	2.999	2.967
1 година	3.091	3.065

Граф 1: Приказ кривуља приноса државних обвезница

Граф приказује криве приноса Њемачке (зелена), САД (плава), Велике Британије (црвена) и Јапана (љубичаста) за периоде од 3 мјесеца до 30 година на дане 05.05.2023. године (пуне линије) и 28.04.2023. године (испрекидане линије). На доњем дијелу графа је приказана разлика између вриједности одговарајућих приноса на наведене датуме.

ЕВРОЗОНА

Након што су тржишта отворена после празника у уторак је дошло до пада приноса обвезница еврозоне, а на повећану потражњу за сигурнијим инвестицијама утицала су дешавања на банкарском тржишту САД, као и очекивања одлука Феда са сједнице која се одржала половином прошле седмице. Након Феда, у четвртак је ЕЦБ, у складу с очекивањима, повећала све три кључне каматне стопе за 25 базних поена, при чему је каматна стопа на депозите банака повећана на 3,25%. Предсједница ЕЦБ Lagarde је изјавила да ће УВ ЕЦБ наставити да има приступ који зависи од објављених економских података у одређивању одговарајућег нивоа дурације и рестриција. Ипак, након тога, одговарајући на питање, Lagarde је изјавила да „ЕЦБ не паузира, те да има још посла да уради“, а што сигнализира да се не сматра да је ЕЦБ завршила са повећањима каматних стопа. Такође, најавила је да ће се портфељ купљених обвезница у оквиру APP програма наставити смањивати предвидивим темпом, као и да се очекује престанак

реинвестирања средстава доспјелих обвезница од јула. **Lagarde је изгледе инфлације описала као исувише високе, исувише дуг период.** Иако је стопа инфлације у паду, притисци на темељну стопу инфлације су описани као још увијек веома снажни. Одлуку промјене монетарне политике Lagarde је описала као „скоро једногласну“ наводећи да су неки чланови УВ фаворизовали веће повећање каматних стопа. Упркос одлуци ЕЦБ да повећа каматне стопе, слично као и када је Фед повећао каматне стопе, приноси обвезница еврозоне су у четвртак забиљежили пад, посебно на предњем дијелу криве. На крају седмице је дошло до одређене корекције приноса навише, али је на седмичном нивоу ипак забиљежен пад приноса, посебно на предњем дијелу криве. Приноси њемачких обвезница су смањени између 2 и 12 базних поена. Приноси италијанских обвезница краћег и средњег рока доспијећа су смањени између 4 и 5 базних поена, док је код обвезница дуже рочности забиљежен раст од 2 базна поена. Изјаве чланова УВ ЕЦБ након одржане сједнице су биле углавном усмјерене на то да ће вјероватно бити потребно наставити са повећањима каматних стопа све док се инфлација не врати на циљани ниво од 2%. Истовремено, објављени су резултати истраживања професионалних прогнозера које објављује ЕЦБ, према којима би стопа инфлације у долазећим годинама могла да буде нижа у односу на ранија очекивања, али би могла да дужи временски период остане изнад циљаних 2%. Према овом истраживању инфлација у еврозони у овој години би могла да износи 5,6% (раније очекивано 5,9%), те 2,6% у 2024. годину (раније очекивано 2,7%). У 2023. години очекује се да би раст БДП-а еврозоне могао износити 0,6% (знатно ниже од 1%, колико износи прогноза ЕЦБ), док је очекивани раст БДП-а за 2024. годину смањен на 2,6% (раније очекивано 2,7%).

Квартално истраживање ЕЦБ о банкарском кредитирању је показало да су банке у еврозони „додатно значајно поштриле“ стандарде кредитирања у I кварталу.

Табела 3: Кретање економских индикатора за еврозону

Ред. бр.	Економски индикатори	Очекивање	Стварно	Претходни	
			стање	период	
1.	Стопа инфлације – ЕЗ (прелим.)	АПР	6,9%	7,0%	6,9%
2.	Темељна стопа инфлације – ЕЗ (прелим.)	АПР	5,6%	5,6%	5,7%
3.	Произвођачке цијене – ЕЗ (Г/Г)	МАР	5,8%	5,9%	13,3%
4.	PMI индекс услужног сектора – ЕЗ (финал.)	АПР	56,6	56,2	55,0
5.	PMI композитни индекс – ЕЗ (финал.)	АПР	54,4	54,1	53,7
6.	Трговински биланс – Њемачка (у милијардама EUR)	МАР	16,3	16,7	16,1
7.	Фабричке поруџбине – Њемачка (Г/Г)	МАР	-3,1%	-11,0%	-6,0%
8.	Индустријска производња – Француска (Г/Г)	МАР	1,1%	-0,1%	0,9%
9.	Индустријска производња – Шпанија (Г/Г)	МАР	-	4,5%	0,1%
10.	Индустријска производња – Португал (Г/Г)	МАР	-	-4,4%	1,5%
11.	Прерађивачка производња – Француска (Г/Г)	МАР	-	0,7%	1,8%
12.	Малопродаја – ЕЗ (Г/Г)	МАР	-3,3%	-3,8%	-2,4%
13.	Малопродаја – Њемачка (Г/Г)	МАР	-6,5%	-6,5%	-5,8%
14.	Малопродаја – Италија (Г/Г)	МАР	-	5,8%	5,8%
15.	Стопа незапослености – ЕЗ	МАР	6,6%	6,5%	6,6%
16.	Стопа незапослености – Италија	МАР	8,0%	7,8%	7,9%
17.	Стопа незапослености – Ирска	МАР	-	3,9%	4,0%
18.	Стопа незапослености – Грчка	МАР	-	10,9%	11,3%
19.	Промјена број незапослених – Шпанија (у '000)	АПР	-	-73,9	-48,8

Одрицање од одговорности (Disclaimer)

Наведени преглед кретања је заснован на екстерним изворима и не садржи било какве коментаре, процјене и ставове ЦББиХ. Централна банка не може гарантовати њихову тачност и не сноси одговорност за директну или индиректну штету која може наступити као последица кориштења или немогућности кориштења информација, материјала или садржаја, или за последице одлука донесених на основу њих.

САД

Протекле седмице је одржана сједница на којој је **FOMC једногласном одлуком, коју су тржишта и очекивала, повећао референтну каматну стопу за 25 базних поена на циљани распон од 5%-5,25%, што је уједно и највиши ниво од августа 2007. године.** Тржишни учесници су фокусирани на то да ли ће Фед у наредном периоду паузирати циклус повећања референтне каматне стопе, посебно због дуготрајне забринутости око привредног раста и банкарске кризе која је уздрмала Wall Street. У саопштењу након сједнице је сугерисано да постоји могућност завршетка циклуса повећања референтне каматне стопе тиме што су уклоњене фразе које наговјештавају даља повећања. Друге измјене структуре саопштења су биле минорне и односиле су се на ажуриране економске податке и турбуленције у банкарском сектору, док нису наведени никакви планови за смањење биланса.

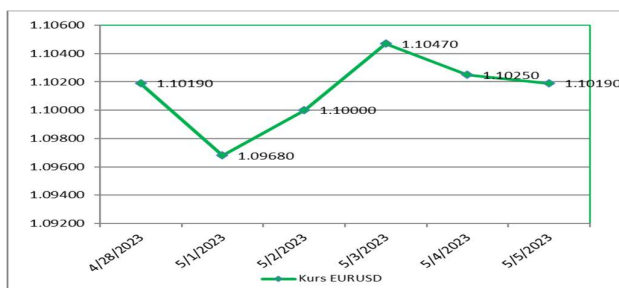
Такође, протеклу седмицу су обиљежиле и турбуленције у банкарском сектору, када је ријеч о пословању неколико регионалних америчких банака, а што је поред одлуке Феда, кључни фактор који је утицао на финансијско тржиште у САД. Приноси на америчке државне обвезнице су забиљежили смањење на предњем и средњем дијелу криве, док су приноси на обвезнице дужег рока доспијећа благо повећани. Наиме, почетком седмице је објављена вијест да је још једна банка у САД - **First Republic Bank - доживјела колапс.** JPMorgan Chase је најавио да ће преузети већину имовине First Republic Bank (FRB) након што је поменута банка забиљежила проблеме. Ово је трећи неуспјех велике банке у САД током посљедња два мјесеца. У склопу споразума, JPMorgan ће платити 10,6 милијарди USD америчком FDIC-у за имовину, али неће преузети корпоративни дуг или преференцијалне акције FRB. First Republic Bank је доживјела значајне одливе у I кварталу, што је довело до повећаног стреса у банкарском сектору. Паралелно, проблеме у пословању, те **смањење цијене дионица на рекордно ниске нивое забиљежила је још једна банка – PacWest банка, након што је саопштено да иста „вага” стратешке опције, укључујући прекид пословања, повећање капитала или продају.** Ипак, у петак је, након што је Bloomberg објавио вијест да банка разматра стратешке опције укључујући продају, цијена акција ове банке скочила за чак преко 80%.

Табела 4: Кретање економских индикатора за САД

Ред. бр.	Економски индикатори		Очекивање	Стварно стање	Претходни период
1.	Трговински биланс (у милијардама USD)	МАР	-63,1	-64,2	-70,6
2.	МБА апликације за хипотекарне кредите	28. апр	-	-14,2%	-3,7%
3.	Иницијални захтјеви незапослених за помоћ	29. апр	240.000	242.000	229.000
4.	Континуирани захтјеви незапослених	22. апр	1.865.000	1.805.000	1.843.000
5.	РМІ индекс прерађивачког сектора (финал.)	АПР	50,4	50,2	49,2
6.	РМІ индекс услужног сектора (финал.)	АПР	53,7	53,6	52,6
7.	Композитни РМІ индекс (финал.)	АПР	53,5	53,4	52,3
8.	Стопа незапослености	АПР	3,6%	3,4%	3,5%
9.	Промијена запослених нефармерски сектор	АПР	185.000	253.000	165.000
10.	Промијена запослених приватни сектор	АПР	160.000	230.000	123.000
11.	Промијена запослених прерађивачки сектор	АПР	-5.000	11.000	-8.000
12.	Фабричке поруцбине	МАР	1,2%	0,9%	-1,1%
13.	Поруцбине трајних добара F	МАР	3,2%	3,2%	-1,2%
14.	Потрошња грађевинског сектора (М/М)	МАР	0,1%	0,3%	-0,3%

Курс EURUSD није забиљежио промијене у односу на почетак протекле седмице, те је на почетку и на крају седмице забиљежена вриједност од 1,1019.

Граф 2: Кретање курса EURUSD током протекле седмице

ВЕЛИКА БРИТАНИЈА

Према истраживању које је провео Bloomberg економисти очекују само још једно повећање референтне каматне стопе ВоЕ за 25 базних поена, чак и уколико инфлација остане двоцифрена. Резултати истраживања су показали да економисти очекују повећање каматне стопе на 4,5% на састанку који ће се одржати 11. маја, након чега се камате више неће повећавати, чиме ће се паузирати најагресивнији циклус монетарне политике у последње четири деценије. Економски савјетник министра финансија Велике Британије је савјетовао министра против „брзих рјешења“ када је у питању смањење пореза, а са циљем да се оживе стопе раста у земљи те је, умјесто раста пореза, позвао на издашније иницијативе за подршку пословних инвестиција.

Табела 5: Кретање економских индикатора за УК

Ред. бр.	Економски индикатори	Очекивање	Стварно	Претходни
			стање	период
1.	Nationwide цијене кућа (Г/Г)	АПР	-3,7%	-3,1%
2.	PMI прерађивачки сектор F	АПР	46,6	46,6
3.	Нето потрошачки кредити (у млрд GBP)	МАР	1,2	1,5
4.	Одобрени хипотекарни кредити	МАР	46.000	44.100
5.	Монетарни агрегат М4 (Г/Г)	МАР	-	1,1%
6.	PMI услужни сектор F	АПР	54,9	54,9
7.	PMI грађевински сектор	АПР	51,0	50,7
8.	PMI композитни сектор F	АПР	53,9	53,9

Током протекле седмице GBP је апрецирала у односу на EUR, па је курс EURGBP забиљежио пад са нивоа од 0,87676 на ниво од 0,87252. GBP је апрецирала и у односу на USD, па је курс GBPUSD повећан са нивоа од 1,2567 на ниво од 1,2636.

ЈАПАН

Финансијско тржиште у Јапану је током протекле седмице три дана било затворено због празника, те тако није било објављених значајних економских вијести.

Одрицање од одговорности (Disclaimer)

Наведени преглед кретања је заснован на екстерним изворима и не садржи било какве коментаре, процјене и ставове ЦББиХ. Централна банка не може гарантовати њихову тачност и не сноси одговорност за директну или индиректну штету која може наступити као последица кориштења или немогућности кориштења информација, материјала или садржаја, или за последице одлука донесених на основу њих.

Табела 6: Кретање економских индикатора за Јапан

Ред. бр.	Економски индикатори	Очекивање	Стварно	Претходни	
			стање	период	
1.	PMI прерађивачки сектор F	АПР	-	49,5	49,5
2.	Повјерење потрошача	АПР	34,5	35,4	33,9
3.	Монетарна база (Г/Г)	АПР	-1,3%	-1,7%	-1,0%

JPY је током протекле седмице апрецирао у односу на EUR, те је курс EURJPY забиљежио пад са нивоа од 150,07 на ниво од 148,36. JPY је апрецирао и у односу на USD, те је курс USDJPY забиљежио пад са нивоа 136,30 на ниво од 134,80.

Одрицање од одговорности (Disclaimer)

Наведени преглед кретања је заснован на екстерним изворима и не садржи било какве коментаре, процјене и ставове ЦББиХ. Централна банка не може гарантовати њихову тачност и не сноси одговорност за директну или индиректну штету која може наступити као последица кориштења или немогућности кориштења информација, материјала или садржаја, или за последице одлука донесених на основу њих.

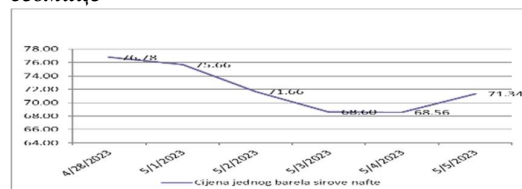

НАФТА И ЗЛАТО

На отварању тржишта у понедјељак цијена једног барела сирове нафте је износила је 76,78 USD (69,68 EUR). Почетком седмице цијена нафте је забиљежила пад као резултат појачаних шпекулација да ће главне централне банке повећати каматне стопе на наредним састанцима, али и након што су се појавили проблеми са неким банкама у САД. До средине седмице цијена нафте је наставила да се смањује, те је у сриједу смањена испод 70 USD по барелу, једним дијелом због шпекулација о евентуалној рецесији у САД која пријети да смањи тражњу за овим енергентом. Резултати Bloombergovог истраживања су показали да је обим производње ОПЕКС-а смањен за 310.000 барела дневно јер је извоз из Ирака смањен обуставом нафтовода и штрајком којим је прекинут доток нафте из Нигерије. Русија је објавила да остаје посвећена обећању да ће смањити производњу нафте, док су УАЕ најавили да ће у складу са одлуком ОПЕКС+ смањити извоз нафте у овом мјесецу. Упркос овим најавима цијена нафте је наставила да биљежи пад и на крају трговања у четвртак забиљежила ниво благо изнад 68 USD по барелу. Компанија Агамсо из Саудијске Арабије је смањила цијене овог енергента за купце у Азији. Наиме, Агамсо је смањео своју кључну оцјену тзв. Arab Light на 2,55 USD по барелу изнад регионалне референтне вриједности за јуни, а што је за 25 центи мање него за мај. Замјеник руског премијера Александар Новак је изјавио да та земља поштује своје добровољно обећање да ће смањити производњу нафте за 500.000 барела дневно од фебруара до краја године. Током трговања у петак цијена нафте је забиљежила снажан раст након што су објављени позитиви подаци са тржишта рада у САД.

На затварању тржишта у петак цијена једног барела сирове нафте је износила 71,34 USD (64,74 EUR). Посматрано на седмичном нивоу цијена нафте је смањена за 7,09%.

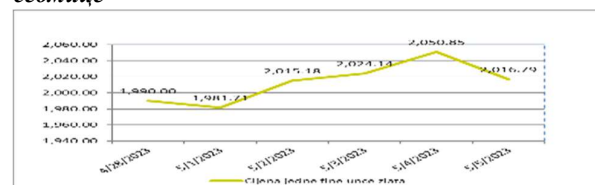
Граф 3: Кретање цијене нафте током протекле седмице

На отварању лондонске берзе метала у понедјељак цијена једне fine унце злата је износила 1.990,00 USD (EUR 1.805,97). Почетком седмице цијена злата је забиљежила благи пад у односу на дан раније под утицајем раста приноса на државне обвезнице САД, али и због шпекулација око одлука Феда о каматним стопама јер се приближавала сједница FOMC-а. У наредним данима, до четвртка цијена злата је имала тенденцију раста, што је комбинација неколико фактора – углавном кретања USD, стања на тржишту рада, те шпекулација око даљих корака у монетарној политици. Средином седмице су објављени економски подаци који су потакнули очекивања да ће Фед смањити каматне стопе у овој години. Корелација између злата и USD, те приноса обвезница је остала снажна, уз забринутост да проблеми регионалних банака у САД и горња граница задуживања доприносе потенцијалној волатилности цијена овог племенитог метала.

Раст цијене злата је настављен и током трговања у четвртак при чему је пробијен ниво цијене од 2.050 USD, јер се „продубила“ забринутост за здравље регионалних америчких банака након дешавања око PacWest банке, те након вијести да су се TD банка и First Horizon међусобно договориле да раскину пакт о спајању. Цијена злата је у петак била волатилна, али је крајем дана значајно смањена под утицајем података са тржишта рада у САД. Ови подаци су појачали шпекулације да ће Фед почети са смањењем каматних стопа крајем године под утицајем сигнала да је тржиште рада снажније него што се очекивало. Са друге стране, акције банака у САД су се опоравиле што је такође утицало на пад цијене злата. На затварању тржишта у петак цијена једне fine унце злата је износила 2.016,79 USD (EUR 1.830,28). У односу на претходну седмицу цијена злата је повећана за 1,35%.

Граф 4: Кретање цијене злата током протекле седмице

Одрицање од одговорности (Disclaimer)

Наведени преглед кретања је заснован на екстерним изворима и не садржи било какве коментаре, процјене и ставове ЦББиХ. Централна банка не може гарантовати њихову тачност и не сноси одговорност за директну или индиректну штету која може наступити као последица кориштења или немогућности кориштења информација, материјала или садржаја, или за последице одлука донесених на основу њих.